خراسان روزنامه صبح ایران
یک‌شنبه ۲۲ مرداد ۱۳۹۶ . ۲۰ ذی‌القعده ۱۴۳۸ . شماره ۱۹۶۰۷

دانش‌آموزان تهرانی مقام سوم مسابقات جهانی روبوکاپ را کسب کردند

دانش‌آموزان دختر تهرانی مقام سوم مسابقات جهانی روبوکاپ ۲۰۱۷ ناگویای ژاپن را به خود اختصاص دادند. به گزارش فارس، دانش‌آموزان منطقه چهار تهران که به عنوان نماینده ایران در مسابقات جهانی روبوکاپ ژاپن در لیگ امداد گر مجازی شرکت کردند، رتبه سوم جهان را به خود اختصاص دادند. اعضای این تیم متشکل از پانته‌آ شامیرزایی، نیکی صدیقی، صبا کدخدازاده و نیکا موسوی صبح دیروز وارد کشور شدند و مورد استقبال دکتر ولایتی و جمعی از مقامات بلندپایه کشوری قرار گرفتند.

یادداشت روز

جواد غیاثی
economic@khorasannews.com

درباره «سوت‌زدن» در گوش مفسدان

وقتی از مقابله با فساد حرف می‌زنیم، معمولا دستگیری و برخورد با متخلفان و ایجاد نهادهای نظارتی و بازرسی قوی به ذهن متبادر می‌شود. گاهی هم به این فکر می‌کنیم که در طراحی سازوکارها یا نحوه ارجاع امور در ادارات و یا شرکت‌ها، ترتیباتی طراحی شود که امکان ایجاد فساد به حداقل برسد. جالب آن است که همه این روش‌ها، کمترین تاثیر را در ریشه‌کنی فساد دارد. طبق برخی بررسی‌ها و نظرسنجی‌های انجام‌شده، فقط ۹ درصد از مدیران و صاحب‌نظران معتقد به کارایی روش‌های بازرسی و نظارتی خارجی در کنترل فساد بوده‌اند. برخی دیگر از تخمین‌ها هم نشان می‌دهد که اعمال تمام روش‌های نظارتی (اعم از نظارت داخلی یا ایجاد سازوکارهای نظارتی خارج از نهاد یا سازمان) منجر به کشف فقط ۴۵ درصد فسادها شده‌است. جالب است که در همه این بررسی‌ها بر نقش موثر سوت‌زنی (whistleblowing) یا همان "افشاگری افراد یا کارکنان در یک سازمان یا شرکت" علیه فساد داخلی آن تاکید جدی شده است.

چرا سوت‌زنی یا افشاگری کارآمدترین روش مقابله با فساد است؟

دلیل کارآمدی این روش هم روشن است؛ افراد درون یک نهاد یا شرکت بهتر از هر فرد دیگری از جزئیات موضوعات باخبر می‌شوند. مثلا فرض کنید که یک پزشک یا یک مجموعه درمانی، برای درمان بیمار داروها یا آزمایش‌های اضافی و یا جراحی‌های بی‌مورد تجویز کند تا درآمد خود یا داروخانه و آزمایشگاه مرتبط با خودش را افزایش دهد. آیا کسانی خارج از صنف پزشکی قادر به تشخیص این تخلف خواهند بود؟ جالب است که این نوع تخلفات در آمریکا و با وجود اعمال نظارت‌های داخلی و خارجی قوی، بسیار مشاهده شده است. جالب‌تر آن که کشف این نوع فسادها هم عمدتا با سوت‌زنی و گزارش‌های پزشکان یا متخصصان داخل بیمارستان‌ها و مراکز بهداشتی انجام شده است. چرا که آن‌ها به خوبی می‌توانند تجویزهای غیرمسئولانه را تشخیص دهند و مدارک کافی برای اثبات تخلف فراهم آورند. کشف تخلف یک شرکت غذایی یا دارویی در رعایت استانداردها یا تخلف بانک‌ها در نحوه پرداخت تسهیلات هم همین گونه است. فعالان درونی بیمارستان یا شرکت یا بانک، بهتر از هر ناظر یا بازرسی این تخلفات را کشف می‌کنند. اگرچه افشاگری علیه این تخلفات باید به عنوان وظیفه شرعی و انسانی تلقی شود اما تجربه نشان داده است که فراهم آوردن حمایت‌های قانونی از افشاگران برای اقدام به افشاگری ضروری است.

چرا حمایت از افشاگران ضروری است؟

واقعیت این است که افشاگریک فساد خود را در معرض فشارها و آسیب‌های جدی می‌بیند. در مثال پزشکی بالا، ممکن است فرد به سرعت از بیمارستان اخراج شود و دسترسی او به اطلاعات و مدارک لازم برای اثبات ادعاها و افشاگری‌ها قطع شود. علاوه بر آن معمولا فرایندهای بررسی تخلفات زمانبر است و ممکن است فرد افشاگر، به مدت طولانی بیکار بماند و حتی مورد پیگرد قضایی قرار بگیرد. حتی اگر فرد اخراج نشود، فشارهای روانی ناشی از برچسب‌زنی‌هایی چون جاسوس، خبرچین و خائن فرد افشاگر را دچار مشکلات فراوان می‌کند. به این مسائل، خوف‌ورجای فرد در مورد کیفیت رسیدگی به تخلف گزارش‌شده و اثبات آن را هم باید اضافه کرد؛ افشاگر این ترس را دارد که شرکت‌های بزرگ با به خدمت گرفتن وکلای حرفه‌ای، از بین بردن مدارک و ترفندهای دیگر، دست مراجع قضایی را برای اثبات نهایی فساد گزارش‌شده ببندند. در این حالت فرد گزارشگر نه تنها شغل فعلی خود را از دست می‌دهد، بلکه احتمال استخدامش در جای دیگر هم بسیار کم است. اگر هم فرد خوداشتغال باشد (مثل پزشکی که مطب شخصی دارد) ممکن است با فشارها و محدودیت‌های صنفی و فضاسازی‌های تبلیغاتی مواجه شود. همه این‌ها باعث می‌شود که اغلب افراد، در همان ابتدا ترجیح بدهند که چشم‌برفسادی که در بیمارستان یا شرکت یا نهادشان رخ می‌دهد ببندند. در این شرایط است که کشورهای دنیا قوانین محکمی برای حمایت از افشاگران فساد در سازمان‌ها وضع می‌کنند.

دو سطح حمایت قانونی از افشاگران

این قوانین به طور معمول دو سطح از حمایت را شامل می‌شود. سطح اول آن است که کارفرما، امکان اخراج یا اعمال فشار بر فرد افشاگر را ندارد. یعنی افرادی که تخلفی را مشاهده و مدارک اولیه کافی برای توصیف آن تخلف به مراجع دارند، در صورت انجام این کار نباید با هیچ محدودیت شغلی مواجه شوند. سطح دیگر هم تشویق سوت‌زنان است. به طور معمول در جهان، درصدی از ارزش فساد کشف‌شده و جرایم اخذشده از متخلف به افشاگر تعلق می‌گیرد. مثلا در پرونده‌ای در آمریکا، یکی از شرکت خدمات پزشکی به خاطر پرداخت رشوه و همچنین تجویز غیرضروری آزمایش‌های تشخیصی، نزدیک به ۸۰۰ میلیون دلار جریمه شد و از این مبلغ حدود ۱۵۰ میلیون دلار به سوت‌زنان رسید. طبق قوانین مختلف حمایت از سوت‌زنان معمولا ۱۵ تا ۳۰ درصد ارزش فساد کشف‌شده به افشاگر تعلق می‌گیرد. وضع پاداش برای افشای فساد (سطح دوم حمایت) در برخی موارد منجر به این شده است که افراد حاضر در گروه‌های فساد، به جای همکاری، ترجیح بدهند فساد را افشا کنند و از جوایز آن بهره‌مند شوند! مثلا یک کارمند بانک در صورت سکوت در برابر تخلف مدیران، احتمالا یک پاداش جزئی دریافت می‌کند اما در صورت افشای آن می‌تواند صاحب مبالغ چندین میلیونی شود. این مثال به خوبی نشان می‌دهد که وضع قوانین سوت‌زنی بهترین ابزار برای ۱- کشف فساد و ۲- پیشگیری از آن است.

در انتظار قوانین قوی حمایتی

موضوع مقابله با فساد مدت‌هاست که مورد توجه ارکان نظام قرار گرفته است. طی دو دهه گذشته، قوانین مختلفی مثل قوانین ارتقای سلامت اداری، پیشگیری و مقابله نظام‌مند با فساد، قانون مبارزه با پولشویی و قوانین مقابله با قاچاق وضع شده است. علاوه بر آن نهادهای مختلفی چون ستاد مبارزه با مفاسد و قاچاق ایجاد شده است. این قوانین و نهادها با وجود تاثیر مثبتی که داشته، نتوانسته است از دغدغه‌های موجود برای ریشه‌کنی فساد بکاهد. شاید علت اصلی این موضوع هم بی‌توجهی به مهم‌ترین و کارآمدترین ابزار مبارزه با فساد یعنی سوت‌زنی بوده است. امید است مطالبات ایجاد شده برای وضع قوانین حمایت از افشاگران، زودتر به ثمر نشسته و طرح‌های مطرح در قوه مقننه با اولویت بررسی شده و تبدیل به قانون شود.

البته باید توجه کرد که وضع این گونه قوانین ممکن است عوارضی نیز داشته باشد؛ مثلا ممکن است گزارش‌های بی‌مورد حتی با انگیزه‌های سیاسی و شخصی داده شود و اختلال‌هایی در کار نهادها ایجاد کند. به همین خاطر لازم است قوانین مربوط با دقت کافی نوشته شود و با استفاده از تجربیات جهانی، متونی قوی در حمایت از سوت‌زنی طراحی و تبدیل به قانون شود. ضمن این که برخی عوارض و سختی‌ها در اجرای این گونه طرح‌ها، هرگز نباید اصل آن را منتفی کند بلکه لازم است حتی بعد از طراحی قانون قوی، در دوره‌های کوتاه‌مورد بازنگری و اصلاح قرار گیرد تا با مرور زمان رشد یابد و کشور را به یک ابزار کارآمد پیشگیری از فساد و مقابله با آن مجهز کند.

روایت زنگنه از انعقاد قرارداد ۳۰ دکل با یک نفر با توصیه احمدی‌نژاد

وزیر نفت پیشنهادی دولت دوازدهم، جزئیات انعقاد قرارداد ۳۰ دکل نفتی در دولت دهم را تشریح کرد. بیژن نامدار زنگنه در گفت‌وگو با خبرگزاری خانه ملت، با اشاره به پرونده دکل‌های نفتی در دولت نهم و دهم، گفت: قرارداد ۳۰ دکل شامل ۲۰ دکل خشکی و ۱۰ دکل دریایی در یک شب با ترک تشریفات مناقصه منعقد شد که پرونده مفصلی درباره این دکل‌ها تشکیل شده است تا خسارت و میزان ضرر و زیان این پرونده مشخص شود. عضو کابینه دولت یازدهم، در ادامه با بیان این که دکل گمشده یک پرونده جداگانه دارد، افزود: انعقاد قرارداد تمامی این دکل‌ها توسط یک فرد انجام شده است که این فرد سه کار انجام داده است، اول این که یک میلیارد دلار قرارداد خرید لوله از خارج از کشور منعقد کرده، دوم این که ۳۰ دکل نفتی خریداری کرده و سوم؛ پرونده دکل نفتی گمشده را منعقد کرده که در هر سه اقدام تخلف رخ داده است. وزیر نفت دولت یازدهم و پیشنهادی کابینه دوازدهم، در پایان، با بیان این که این فرد با سفارش احمدی نژاد برخی اقدامات را انجام داده که سوابق آن موجود است، تصریح کرد: دفتر احمدی نژاد به صورت مکتوب دستور داده که این اقدامات توسط این فرد انجام شود.

سرهنگ خوش‌محمدی در بمباران جنگنده‌های آمریکایی در مرز عراق و سوریه به شهادت رسید

سه تن از رزمندگان مدافع حرم به خیل همرزمان شهیدشان پیوستند. به گزارش میزان، مصطفی خوش‌محمدی از گرگان و سجادباوی از خوزستان، در دفاع از حریم اهل بیت (ع)، اسلام حقیقی و تامین امنیت ملی کشورمان، به دست تروریست‌ها در سوریه به شهادت رسیدند. مسئول روابط عمومی سپاه نینوای گلستان، در گفت‌وگو با مهر اظهار کرد: سرهنگ مصطفی خوش‌محمدی پاسدار بازنشسته تیپ ۴۵ جواد الائمه در بمباران جنگنده‌های آمریکایی در مرز عراق و سوریه به شهادت رسید. همچنین به گزارش تسنیم، شهید جان‌محمد علی‌پور فرزند دیگری از خطه خون‌رنگ استان خوزستان در دفاع از حرم نورانی عقیله بنی‌هاشم حضرت زینب کبری(س) به فیض شهادت نائل آمد. شهید علی‌پور مدت طولانی برای دفاع از حرم بی‌بی زینب کبری(س) در سوریه حضور داشت. افزون بر این مراسم تشییع و خاکسپاری پیکر شهید «عاشور محمدی» از مقابل مسجد صاحب‌الزمان(عج) گل‌تپه ورامین برگزار شد. شهید «عاشور محمدی» از شهدای مدافع حرم آل ا... و تیپ همیشه سرافراز فاطمیون و از مهاجران افغان و با ۳۷ سال سن دارای همسر و سه فرزند بود که چند روز پیش در درگیری با تروریست‌های تکفیری در کشور سوریه به فیض شهادت نائل آمد.

حرف مردم

ستون «حرف مردم» انعکاس دهنده صادق حرف‌های شماست.

تلفن: ۰۵۱۳۷۰۰۹۱۱۱ پیامک: ۲۰۰۰۹۹۹ تلگرام: ۰۹۰۳۳۳۳۷۰۱۰ نمابر: ۰۵۱۳۷۰۰۹۱۲۹

• با افزایش قیمت آهن‌آلات، فروشندگان مسکن قیمت مسکن را هر متر ۵۰۰ هزار تومان افزایش دادند. فکری به حال ما بی‌خانمان‌ها بکنید. منتظر گرفتن وام مسکن برای خرید بودیم که باز هم وام مسکن بی‌اثر شد. خدا به دادمان برسد!

• کسی که این چنین خودش را به غرب فروخته چگونه می‌خواهد در مجلس از حقوق مردمش در مقابل هجوم همه‌جانبه غرب دفاع کند؟!

• به خدا این کیف‌قاپ‌ها از خیلی‌ها بدترند. پنج‌شنبه در روز روشن کیف مادر ۷۷ ساله من را چنگ زدند و رفتند. خدا را شکر صدمه جسمی ندید ولی از نظر روحی داغون شده. کاش قانون قطع شدن دست تصویب شود!

• با سلام به آقای امیرحسین یزدان‌پناه، یادداشت روز را خواندم و گفتم خدا به شما اجر بدهد که از رزمندگان اسلام می‌نویسید.

• طرح پرداخت وام با حساب یارانه چرا اجرا نمی‌شود؟ در تربت حیدریه به بانک مراجعه می‌کنیم، ما را مسخره می‌کنند!

• انشعابات غیرمجاز را کجا اعلام کنیم تا پیگیری کنند نه این که از سر باز کنند! باتشکر.

• من کارمند فنی و حرفه‌ای هستم. حدود ۱۹ ساله خدمت می‌کنم ولی هنوز نمی‌دونم کارگرم یا کارمند؟! در روز کارگر می‌گویند شما کارمندید، روز کارمند ما کارگریم و البته پایان سال عیدی کارمندی می‌دهند! ضمن این که همچنان قراردادی هستیم و نگران آینده. امیدواریم وزیر و نمایندگان تدبیری بیندیشند.

• باید برای انتخاب مجدد وزیر بهداشت به جامعه پزشکی تبریک گفت چون حقوق همکاران خود را چندبرابر خواهد کرد.

• آفرین! عجب تدبیری! عجب امیدی! ویزیت پزشک قبلا هشت هزار تومان، همان پزشک پارسال ۳۲ هزار تومان و امسال ۵۰ هزار تومان. ماشاءا... به این همه تدبیر!

• وزیر محترم بهداشت اگر ان‌شاءا... از مجلس رأی اعتماد گرفتید عنایتی هم به پرسنل بیمارستان‌های روان‌پزشکی، به ویژه پرستاران و کمک بهیاران داشته باشید. به‌وا... آن‌ها مظلوم واقع شدند، چون بیمار روانی نه در خانه جایی دارند نه در جامعه کنونی ما!

• جناب آقای قالیباف، این که نمی‌شود یک طرفه به قاضی بروید. شما از روزی که برای ریاست جمهوری کاندید اشدید، ورد زبان جناب عالی دو حرف است: یکی این که ملت شریف و بزرگوار ایران را به دو قسمت ۹۶ و ۴ درصدی تقسیم کردید که نتیجه‌اش را همه دیدند و یکی هم طرف مقابل را سیاست‌زده خواندید.

• چه خوب بود آقای نجفی، شهردار لندن می‌شد! با این فکر سوپرلوکس‌اش! جوجه را آخر پاییز می‌شمارند.

• آقای عارف ناراحت نباشید، آن قدر شما وارید که انتخابات بعدی شما پیروز خواهید شد. فقط این را بدانید که در پیشگاه خدا، شما و ما همه باید جواب کارهایمان را بدهیم.

• سلام به مدافعان حرم و سردار رشید اسلام، سلیمانی.

• آقای نجفی، شما تا نفس دارید دست از سیاست‌بازی برنمی‌دارید!

• ملت بزرگ ایران به جوانان باغیرتتان مثل شهید حججی بارگ‌های بریده افتخار کنید و اشک‌ها و بغض‌های فروخورده خود را با تربیت جوانانی مثل آن شهید والامقام بیرون بریزید. روحش شاد.

• سلام و خسته نباشید به شما زحمت‌کشان روزنامه خراسان. من مادری هستم که ۳۸ سال است هر روز صبح روزنامه شما را می‌خرم و با بچه‌های دانشجویم می‌خوانم. شنبه عکس این شهید والامقام اشک مرا درآورد. خدا به مادرش صبر بدهد و خدا، داعش را نابود کند.

• السلام علیک یا اباعبدا...، سلام بر پیکر بی‌سر شهید محسن حججی.

• در خصوص تحویل ندادن ضبط صوت پراید، مدت دو سال است که مبلغ ضبط به حساب این جانب واریز نشده. قابل توجه معاون بازاریابی سایپا!

• متأسفانه تحویل پراید بدون ضبط صوت به مشتری، مربوط به امروز نیست بلکه این رویه نادرست از سال ۹۱ نیز شایع بوده ولی فضای مجازی در آن زمان این قدر فعال نبوده است که وانکنش شرکت سایپا را برانگیزد.

• سایپا واقعیت را نمی‌گوید. سال ۹۵ خودروام را تحویل گرفتم ولی ضبط صوت نداشت و کل سود مشارکتم را حساب نکردند و گفتند سیستم این مبلغ سود قبول کرده!

• من برخی ایده‌های اقتصادی دارم که ممکن است برای تهیه گزارش و خبر به درد شما بخورد. آیا می‌توانم آن‌ها را برای شما بفرستم؟

• من هر روز روزنامه را از بچه‌های توزیع کننده سر چهارراه هزار تومان می‌خریدم. کاش قیمت را گران نمی‌کردید تا مبلغی هم به جیب بچه‌ها می‌رفت.

• ورود تخم مرغ‌های خارجی، گران شدن روزنامه خراسان به بهانه رند شدن پول روزنامه را به ۴ درصدی‌های دولت در دوره دوم تبریک می‌گوییم.

• تدابیر تشویقی برای از رده خارج شدن خودروهای فرسوده: کاهش حمایت‌های مالی دولت، تعیین و افزایش جرایم تردد و مالیات‌های جدید! حالا این‌ها تشویقی اند یا تنبیهی؟

• انسان‌ها وقتی شاهد پیشرفت علمی و آبادانی عمرانی و توسعه کشور خود باشند احساس غرور می‌کنند. دولتمردان باید کاری کنند که غرور همه قشرهای جامعه را فراگیرد و این کار در گرو ایجاد اشتغال و تسهیل ازدواج برای جوانان، انجام عملیات عمرانی و آبادانی کشور است. دست به دست هم دهیم به مهر / میهن خویش را کنیم آباد.

• برنامه آقای بیطرف وزیر پیشنهاد شده برای وزارت نیرو: محور قرار دادن صادرات آب و برق! با بحران آب که ما داریم چشم آقای روحانی روشن! دست ننم در نکنه با این عروس آورد نش!

• آقای جهانگیری از شما توقع داریم به عنوان برادر شهید از وقوع فساد اقتصادی در مسئولان جلوگیری کنید.

• خواهشمندم استخدام رسمی کارمندان دولت را متوقف نکنید. من الان چند سالی است دنبال کار دولتی قراردادی هستم تا بعد کارمند رسمی بشوم.

• چرا آموزش و پرورش خراسان شمالی حق الزحمه امتحانات نهایی سال ۹۵ را پرداخت نمی‌کند؟ در خرداد ۹۶ می‌گفتند بیایید برگه‌ها را تصحیح کنید تا آخر هفته پرداخت می‌کنند الان سه ماه گذشته! این‌ها باعث می‌شود سال آینده کسی برگه تصحیح نکند. تنها راه حل این است که آموزش و پرورش امتحانات نهایی را حذف کند و همان کنکور ملاک پذیرش دانشجو باشد. این به عدالت نزدیک‌تر است.

• خراسان عزیز لطفا از سختی و زیان صنف شیشه‌بر هم گزارشی تهیه کن. شاید تامین اجتماعی از سختی کار ما هم باخبر شود!